

3. Бугинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник. Житомир: Рута, 2017.

4. Волгин Н.А., Одегов Ю.Г., Волгина О.Н. Кейз-стади в подготовке экономистов и менеджеров. Москва: Дашков и Ко, 2004. 440 с.

*Науковий керівник: С.В. Калюга,
доктор економічних наук, професор.*

О.Л. Пластун, доктор економічних наук, професор
Сумський державний університет

ДОСЛІДЖЕННЯ ЦІНОВИХ ЕФЕКТІВ ПІСЛЯ АНОМАЛЬНИХ ОДНОДЕННИХ ЦІНОВИХ КОЛИВАНЬ НА ФОНДОВИХ РИНКАХ

Існування патернів у поведінці цін викликає неабияку увагу як з боку науковців, так і з боку практиків. Перших цікавить підтвердження / спростування гіпотези ефективного ринку, що була розроблена Фаме (1965) та заперечує саму можливість виникнення патернів в поведінці цін, бо цінові коливання за своєю природою є випадковими [3]. Других цікавить отримання надприбутків від спекуляцій на фінансових ринках, що стає можливим у випадку існування певних закономірностей в цінових рухах у тих чи інших випадках.

Із середини 80-х років ХХ ст. було проведено багато емпіричних досліджень, присвячених пошуку цінових аномалій. Зокрема Де Бондт і Талер (1985) показали, що існують так звані цінові надреакції, наслідком яких є утворення патернів в ціновій динаміці [2].

Одним із аспектів теорії ринкових надреакцій, розробленої Де Бондт і Талер (1985) стало дослідження аномальних одноденних цінових коливань та специфіки поведінки ринкових цін після їх утворення.

У результаті було виділено два цінові ефекти (патерни): ефект імпульсу – це тенденція до продовження попереднього руху ціни (зростання у випадку попереднього підвищення ціни або зниження у випадку попереднього падіння ціни) та розворотний ефект (тенденція цін на активи змінювати свій поточний напрям).

Використовуючи дані родини індексів MSCI за період 2007–2020 рр., нами була перевірена гіпотеза: після одноденних аномальних

цінових змін з'являються специфічні цінові ефекти (імпульс / розворот). Для цього було використано аналіз середніх, модифікований підхід кумулятивних аномальних змін, регресійний аналіз з фіктивними змінними, параметричний t-тест Стьюдента та ANOVA аналіз, непараметричні тести Манна-Уїтні та підхід до імітації торгівлі) [1].

Систематизовані результати наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Типологія цінових ефектів після одноденних аномальних цінових коливань: для динамічного та статичного підходу

Країна	Позитивні цінові рухи		Негативні цінові рухи	
	Тип ефекту	Сила ефекту	Тип ефекту	Сила ефекту
Динамічний підхід до виявлення аномальних цінових коливань				
США	розворот	7	розворот	6
Великобританія	імпульс	2	розворот	2
Японія	розворот	4	розворот	7
Китай	імпульс	5	розворот	2
Індія	імпульс	3	імпульс	1
Статичний підхід до виявлення аномальних цінових коливань				
США	розворот	7	розворот	7
Великобританія	імпульс	5	розворот	3
Японія	розворот	2	розворот	7
Китай	ефект не виявлено	0	ефект не виявлено	1
Індія	імпульс	2	імпульс	2

Як бачимо, справді сильні аномалії виявлені лише в США та Японії. Негативні аномальні одноденні цінові коливання в результаті призводять до більш потужних ефектів. Ринки, що розвиваються, в основному не схильні до утворення цінових ефектів після одноденних аномальних цінових коливань.

Результати дають нові емпіричні докази проти гіпотези ефективного ринку: фондові ринки ефективні лише частково. Поведінкові фінанси, у свою чергу, отримують ще одне експериментальне підтвердження на користь ірраціональності фінансових ринків. Щодо практиків, то ці результати свідчать на

корить можливості побудови торгової стратегії на основі цінових надreakцій для спекуляцій на фондових ринках США та Японії.

Список використаних джерел

1. Caporale, Guglielmo Maria and Gil-Alana, Luis and Plastun, Alex. Short-term Price Overreactions: Identification, Testing, Exploitation. *Computational Economics*. 2018. Vol. 51. Issue 4. P. 913–940.
2. Mynhardt R.H. and A. Plastun The Overreaction Hypothesis: The case of Ukrainian stock market. *Corporate Ownership and Control*. 2013. 11. P. 406–423.
3. Фаме Ю. (1970). Ефективні ринки капіталу: огляд теорії та емпіричних доказів. *Journal of Finance*. 1970. № 25. С. 383–417.

С.С. Сидорович, гр. ГЭ-31 (ГБ-31)

Белорусский государственный университет транспорта (г. Гомель)

ОСОБЕННОСТИ ОЦЕНКИ КОНКУРЕНЦИИ НА РЫНКЕ ТРАНСПОРТНЫХ УСЛУГ

История мирового экономического развития показывает, что сегодня на рынке к устойчивому существованию и развитию способна только конкурентная структура. Обеспечение конкурентоспособности становится ключевой задачей руководства всех предприятий без исключения [1].

Отметим, что транспортные компании будут конкурентоспособными до тех пор, пока они смогут развиваться. Следовательно, способность транспортных компаний к развитию следует рассматривать как их главное конкурентное преимущество, обеспечивающее стратегическую конкурентоспособность [2].

Поведение транспортной компании как участника рынка определяется его состоянием. Условием принятия эффективного управленческого решения является тщательная оценка мер, принимаемых для поддержания и повышения уровня конкурентоспособности в конкурентной среде. Такая оценка должна полностью отражать функционирование компании как системы взаимосвязанных явлений в той или иной степени, исходя из того положения, что управление осуществляется путем воздействия на параметры элементарных явлений [3].